

L'OPINIÓ

Any V-Número 344 • BARCELONA • Diumenge, 10 de juliol de 1932
Preu: 10 cèntims

NO TINDRIEM DRET A LA DECLARACIONS DEL SENYOR MACIA LLIBERTAT

Va començar El Diluvio. L'ha seguit El Correo Catalán, El Brusi i El Matí. Ha donat una nota el "Partido de la Derecha Liberal Republicana". Per equivocació també hi dedica una nota un estimat col·lega.

De què es tracta? De la col·lecció Plandiura. De la millor col·lecció particular que avui hi ha a Barcelona, i a tota la Península. Dintre d'elles, de la millor col·lecció d'art romànic d'Europa. El seu propietari es trobava en el cas d'haver de posar-la a la venda, i la Junta de Museus de Barcelona, servint la seva alta finalitat, es considerà en el deure de tractar d'impedir per tots els mitjans, que aquesta riquesa artística que tenim la sort que un català hagi aplegat a casa nostra, pugui marxar per a enriquir altres Museus, o que pugui ésser escampada i desfeta.

De seguida es posà en contacte amb el senyor Plandiura i foren iniciades gestions encaminades a què aquesta col·lecció no marxés de Catalunya. Es regatejà, uns tècnics la valoraren i es tancà els tractes, que havia estat començat amb una demanda de 9 milions, a 7 milions de pessetes.

Com que ni la Generalitat ni l'Ajuntament poden pagar, de cop, aquesta quantitat, a raó de tres milions i mig cadascú, es gestionà la concertació d'un préstec amb una entitat. Els tractes encara no són fets del tot, però el fet sembla ésser que la Col·lecció Plandiura no marxarà de Catalunya i que la Ciutat i la Generalitat hauran de pagar, només, 300.000 pessetes cada una durant un determinat nombre d'anys fins a extingir l'import del préstec i els interessos corresponents, a canvi de la gran sort de poder entrar en possessió, immediatament, d'aquesta col·lecció única al Continent en determinats aspectes, i d'assegurar-se que, definitivament, queda salvada.

La Comissió de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona, davant d'aquest fet, ha aprovat un dictamen que serà sotmès al Consistori en una de les sessions vinents i que publiquem en altre lloc d'aquest diari. No cal dir que serà aprovat, perquè el Consistori està integrat per ciutadans conscients dels seus deures envers la Ciutat, que de cap manera no voldrien carregar amb la responsabilitat de contribuir amb llur obstrucció o llur abstenció a fer que marxés de Catalunya una riquesa com aquesta que ens ocupa.

Sembla que l'únic que hi farà obstrucció serà el senyor Solà de Cañizares, regidor de dreta. que es representa a si mateix i a una penya d'amics batejada amb el nom de Derecha Liberal, i que quan ha de defensar al Consistori alguna cosa que no té defensa s'empara en l'excusa que el seu partit (els seus quatre amics) li han manat que ho faci.

Què es diu en contra de l'acord que l'Ajuntament va a prendre, fent-se responsable de la meitat dels set milions? Es diu tot el que se sol dir de cara a la galeria quan no es tenen arguments de pes. En aquest aspecte han coincidit El Diluvio (temps enrera; ara ja ha canviat de ruta), i els diaris de caverna El Correo Catalán, El Matí i el Brusi. Tots ells diuen el mateix; el mateix que també deia un dimecres d'aquests el regidor Solà de Cañizares: que pels carrers hi ha pobres que demanen caritat, que hi ha malalts que no caben als hospitals, que hi ha gent parada, que les escoles encara són insuficients per als infants que la ciutat té. I tot això, segons ells, es pot solucionar amb aquestes 300.000 pessetes anuals.

Oblideu que 300.000 pessetes anuals en un pressupost general de més de 100 milions, són una xifra que no s'hi veu. Que de mica en mica, i amb l'empenya que la República duu, ben ràpidament, els problemes sanitaris, obrers i culturals seran solucionats—el de cultura ho va ésser a marxa extraordinària—i que aquests arguments només es poden emprar de mala fe davant d'un públic d'analfabets. Oblideu que tot això s'anirà fent, i es podrà anar fent sempre, mentre que una ocasió com aquesta, de no deixar marxar una col·lecció artística, passa una vegada i no torna mai més.

Oblideu que l'estigma pitjor que podria caure damunt de l'Ajuntament de Barcelona i damunt de tota la ciutat, li vindria si permetés que una col·lecció d'art com aquesta, li marxés dels dies. I que aquest estigma s'estendria encara damunt la Generalitat de Catalunya, si no hagués fet tampoc tots els esforços per a salvar aquesta col·lecció que, en tenir-la, acreixerà el nostre prestigi davant del món.

En cap país culte no seria ni discutida tan sols una proposició com aquesta. Ací encara surt gent a discutir-la. Vol dir que encara ens queda una mica de feina a fer.

Un poble no ha de viure únicament lligat a la matèria—deia ahir el President Macià. Cal que es preocupi, també, de les coses de l'esperit—nosaltres diem: Desgraciats d'aquell poble que negligeixi les coses espirituals. Si davant d'un cas com aquest que ara tenim plantejat, ens sentim una mica bàrbars i negligim de posar tot el nostre esforç per aconseguir incorporar aquest tresor en venda al nostre patrimoni artístic, aquest seria un senyal—un senyal evident!—que no som dignes de la llibertat. Que tenen raó els que ens volen seguir donant un tracte de colònia.

La bandera catalana, prohibida per l'Ambaixada espanyola de Praga

Palestra ens dona una nota que diu:

"Per notícies particulars que ens arriben de Praga hem rebut confirmació que fou, efectivament, l'Ambaixada espanyola la que féu retirar la bandera catalana de la desfilada final de la novena Festa Federal dels Sòkols.

La bandera catalana, alçada sobiranament el 14 d'abril de 1931 i reconeguda més tard per l'Estat espanyol, no pot presentar-se lliurement terres enfora.

A més a més hem rebut referències fidedignes que demostren fins a quins camins són capaçes de portar la concòrdia alguns dels representants que Espanya ha enviat a Praga. Podem assegurar que l'esmentat fet no és un fet incidental, sinó el fruit d'una campanya violenta, indigna, portada amb premeditació i usant i abusant de tots els recursos.

Els autors de l'ofensiva contra la delegació catalana foren un grup de madrilenys que portaven com a cap un regidor de l'Ajuntament de

Madrid, ajudats amb tot l'entusiasme per un delegat de la F. U. E. de la capital espanyola. Uns i altres eren a Praga abans que hi arribés la delegació de Palestra i en tragueren—oh, el joc net!—tot el profit possible.

Ja d'arribada foren sorpresos els catalans per la notícia publicada per un periòdic txec que no seria permesa als catalans l'exhibició de la nostra senyera barrada.

Sabem, també, per una conversa a crits sentida casualment en un cafè de Praga, que els mateixos delegats no s'estaven de malparlar en públic, despectivament i davant d'una personalitat txeca tal com el senyor Slaby, de la delegació catalana i fins feren arribar els seus comentaris irrespectuosos al cap visible de Catalunya, al President de la Generalitat, corejant-ho amb incorreccions paleses.

Tingueren nombroses entrevistes amb l'ambaixador d'Espanya a Praga, incitant-lo a actuar contra dels catalans i fins i tot arribaren a parlar en els mateixos tons amb els

Ahir al migdia, com té per costum, el President de la Generalitat, senyor Macià rebé la visita dels periodistes que fan informació diària en aquell centre oficial, i després de saludar-los afectuosament, els digué que volia contestar en primer lloc les declaracions formulades per Santiago Alba, el qual feia avinent que la Generalitat pensava adquirir les Mines de potassa de Súria.

El senyor Macià, respecte a aquest punt, va llegir als periodistes la nota que segueix:

"L'única intervenció que ha tingut la Generalitat amb relació a la riquesa de la zona potàssica de Catalunya, ha estat el procurar que la seva explotació no perjudiqui les aigües dels rius als quals van a parar els residus d'aquella indústria, i haver-se proposat al Govern, per mitjà d'una Comissió, en la qual intervingué un representant de la Generalitat, els procediments que s'han d'emprar per a evitar la contaminació de les aigües públiques que serveixen per a proveïment de mantes poblacions, entre elles la ciutat de Barcelona."

El President va glosar lleugerament el text llegit, i manifestà que el senyor Alba valdria la pena que es documentés, perquè ja és massa gran per a emetre judicis sense conèixer la realitat.

—L'única vegada — afegí el senyor Macià — que jo he anat per Súria, va ésser en ocasió d'inaugurar-se en aquella vila unes escoles, i ho vaig fer invitat expressament

caps de l'Oficina central dels Sòkols. Com si no fos prou, d'amagat parlaren amb el sòkol que acompanyava la delegació catalana per si era possible posar major dificultats encara.

Ens consta que destacaren algun membre de la seva delegació per a seguir els passos dels catalans per Praga, talment com si haguessin rebut la missió de controlar tot el que els catalans fessin.

Contrasten aquests fets inqualificables amb la magnífica rebuda i les atencions que han rebut els catalans per part de la Direcció dels Sòkols. De seguida d'arribar lliuraren a cada un dels membres de la delegació de Palestra un distintiu que els obria les portes de tot arreu i que feia que els consideressin com germans dels sòkols. Al cap de la delegació catalana, senyor Batista i Roca, li lliuraren un distintiu especial que feia que pels carrers de Praga els individus sòkols que el creuaven el saludessin amb respecte, com a convidat especial.

A més la Direcció dels Sòkols membres de l'organització perquè els acompanyessin per tot i no els deixessin ni un moment, mentre poguessin ésser-los útils.

Al grandios Estadi on tingueren lloc les Festes, de cabuda de 150.000 persones, ple de gom a gom, tenien lloc destinat en punt escollit sense que per a això els calgués fer cap gestió especial.

Podem creure, doncs, que el fet de prohibir la bandera catalana fou a desgrat de la Direcció dels Sòkols i per imposició de l'Ambaixada espanyola.

Palestra ha rebut nombroses protestes per aquests fets humiliants. Es esperada amb interès extraordinari l'arribada oficial catalana de Praga, que serà dintre de quatre o cinc dies.

"La minoria catalana va traçar el seu camí i per això en cada moment prendrà les decisions que calguin, sense que s'hagi de canviar l'objectiu que la mou, en nom de Catalunya"

(De les darreres declaracions del President de la Generalitat, a propòsit de la discussió de l'Estatut).

Resposta a una lleugeresa de don Santiago Alba.-La importància de la col·lecció d'Art Plandiura.-El President està realitzant un minucios estudi de la qüestió dels rabassaires.-El senyor Casimir Giralt no ha dimitit el càrrec de conseller de Finances.-La discussió de l'Estatut

per les autoritats. Accidentalment, vaig visitar les mines que una Companyia belga té en explotació a Súria.

Seguidament, el senyor Macià va referir-se espontàniament a l'actual tramitació de l'Estatut, i digué que calia esperar a veure com prosseguirien els debats successius.

Interrogat per un periodista respecte l'adquisició de la Col·lecció d'Art Plandiura, que té en projecte el nostre Ajuntament, el senyor Macià digué que com a President de la Generalitat li doldria molt especialment que aquell tresor artístic no es pogués adquirir per a Catalunya, i desaparegués d'ací.

—Cal, doncs — remarca —, cercar la manera d'adquirir la célebre col·lecció, sense que tal adquisició signifiqui una alteració econòmica de les nostres institucions públiques.

Si l'Estatut és aprovat, com cal esperar, jo cercaré la manera que la Generalitat compri directament la col·lecció Plandiura. Per ara, crec que un mitjà força viable és el de destinar l'import íntegre de les subvencions de la Generalitat i l'Ajuntament a la Junta de Museus, i no a la compra d'altres objectes. Amb aquestes quantitats s'atendrien degudament les despeses ocasionades per la compra i pels interessos de l'emprèstit que caldrà obrir per portar-la a terme.

El senyor Macià féu notar que aquest criteri predominava, i així s'han manifestat en les reunions municipals i de la Junta de Museus, celebrades amb aquest objecte.

—Vosaltres, els periodistes — digué el President — podeu fer molta cosa, quant a orientar l'opinió perquè es capiciti de la importància que significa per a Catalunya la conservació d'aquesta col·lecció, que constitueix el millor museu d'art antic que hi ha al món.

El senyor Macià s'estengué després en consideracions sobre la importància d'aquella col·lecció artística.

—I del problema dels rabassaires, què podríeu dir-nos-en? — interrogà un repòrter.

—Respecte d'aquest problema, he de manifestar-vos que estic realitzant un minucios estudi, per tal de treure'n el judici just i imparcial que ha d'influir en la solució d'una qüestió tan interessant en la vida agrícola del nostre poble. Recullo tota mena de dades i he mobilitzat el personal necessari perquè la meua opinió sigui concreta i no doni lloc a diverses interpretacions. No cal dir que vaig molt de pressa, perquè la urgència del problema ho exigeix.

—Quina significació va tenir la vostra entrevista amb el senyor Domingo, a l'Hotel Florida?

—No té cap importància remarkable. Varem parlar de la qüestió del blat i canviarem impressions sobre la marxa de les coses que ens afecten.

A preguntes d'un repòrter, el senyor Macià digué que no estava gens assabentat de la pretesa dimissió del senyor Giralt, del càrrec de

Conseller de Finances de la Generalitat, i negà que fos certa la notícia.

—Heu parlat amb algun diputat dels que han arribat de Madrid? — insinuà un repòrter.

—Sí, amb el senyor Terradelles, però molt poca estona. El nombre important de visites que m'ha calgut atendre, no m'ha permès de conferenciar amb ell l'estona que jo volia.

—Quines impressions n'heu recollit, en la breu conversa sostinguda? — Continueu essent tan optimista com sempre?

—Es molt difícil — digué el senyor Macià — que jo deixi el meu optimisme. Crec que tot ha d'anar bé. La minoria catalana va traçar el seu camí, i per això en cada moment prendrà les decisions que calguin, sense que s'hagi de canviar l'objectiu que la mou, en nom de Catalunya. Per damunt de tots els moments, més o menys greus, cal esperar que el nostre poble obtindrà la seva autonomia.

Després d'aquestes paraules, el senyor Macià s'acomiadà, amb la seva cordialitat peculiar, dels periodistes.

UN ACORD

Diu que MacDonald s'ha hagut de ficar al llit amb febre alta, perjudicada la seva salut pel treball excessiu d'aquests dies. Lamentàriem que una malaltia hagués d'ésser la recompensa de MacDonald per la tenacitat, la intel·ligència i la destresa diplomàtica que l'han acreditat aquests dies. Sabem que França, Alemanya i Anglaterra arribarien a un acord, perquè les circumstàncies del temps no permetrien que no s'hi arribés. Però no esperàvem que els tres negociadors trobessin tan aviat la fórmula d'avinença, sobretot quan Von Papen va sortir amb les seves famoses condicions polítiques.

Podria ésser que aquest acord (el de saldar els pagaments alemanys per reparacions amb 3.000 milions de marcs or en bons negociables) hagués estat adoptat més fàcilment, perquè no tindria cap efecte sinó d'aquí tres anys, i d'aquí tres anys és molt possible que el Reichstag hagi rebutjat l'acord tres vegades si és que hi ha Reichstag per a rebutjar-lo. Si els vents de dictadura que bufen per Alemanya acaben de prendre consistència, podria molt ben ésser que el que manqués al compromís fos un dictador, o un Estat Major, o un Kaiser.

Però fins suposant que cap dels Estats interessats no vulgui mancar a l'acord i que tots els Parlaments interessats el ratifiquin, l'acord no estarà consolidat fins que es vegi com s'hi adiu l'acord que ara caldrà adoptar, en la qüestió dels deutes de guerra. Volem dir els diversos acords, perquè els Estats Units, creditors cauts, han tingut sempre cura de no voler tractar amb cap associació de deutors, sinó amb cadascun d'ells separatament, que és la manera més eficient de piomar-los.

S'avinçaran els Estats Units a fer els diversos acords amb una mica de solta? Els Estats d'Europa ja han complert en aquest punt la primera condició que America exigia, que era entendre's entre ells. Es cert que en la qüestió del Desarmament encara fan l'orni. Però hi ha una raó poderosa perquè els americans afluixin una mica els cargols: com més bones condicions faci el creditor, més probabilitats tindrà de cobrar.

A. B.